

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2280/2023
07.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА, чији је пуномоћник Милан Јанићијевић, адвокат из ..., против туженог Јавног предузећа „Електропривреда Србије“ из Београда, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4277/22 од 02.02.2023. године, у седници већа одржаној 07.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4277/22 од 02.02.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 333/22 од 20.09.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилац код туженог засновао радни однос на неодређено време на пословима ... радник почев од 01.02.2016. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да врати тужиоца на рад. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиоцу на име трошкова парничног поступка износ до 233.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4277/22 од 02.02.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је наведена првостепена пресуда, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се утврди да је код туженог засновао радни однос на неодређено време на пословима ... радник почев од 01.02.2016. године и обавезе тужени да врати тужиоца на рад, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 233.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог почео да ради 01.02.2016. године на истоврсним пословима, тако што је обављао ... послове ..., ..., ..., а све по основу више сукцесивно закључених уговора о обављању привремених и повремених послова, без прекида у раду. Послови које је тужилац обављао су били систематизовани Правилником о организацији и систематизацији послова у ЈП „Електропривреда Србије“ 14.12.2015. године као послови радног места ... радник. Тужени је 28.12.2020. године донео Одлуку о отказу уговора о обављању привремених и повремених послова, којом је тужиоцу отказао Уговор о обављању привремених и повремених послова са 31.03.2021. године.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и закључак да у конкретном случају уговори о привременим и повременим пословима су закључени противно императивној одредби члана 197. Закона о раду, јер је тужилац све време рада код туженог обављао истоврсне послове, а како је тужилац фактички обављао послове радног места помоћни неквалификовани радник непрекидно од 01.02.2016. године за које испуњава услове у погледу стручне спреме и радног искуства (за обављање послова предметног радног места захтева се први степен стручне спреме, општа стручна спрема, а тужилац је завршио осмогодишњу школу, што је назначено у уговорима о обављању привремених и повремених послова), то су испуњени услови за правну фикцију из одредбе члана 32. став 2. Закона о раду, због чега је утврдио да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог на пословима ... радника почев од 01.02.2016. године и обавезао туженог да тужиоца врати на рад. Тужилац не може сносити штетну последицу у виду немогућности заснивања радног односа, због тога што је тужени пропустио да поступи у складу са чланом 27е. Закона о буџетском систему и прибави потребну сагласност надлежних државних органа ради заснивања радног односа тужиоца, већ је са туженим сукцесивно закључивао уговоре о обављању привремених и повремених послова, иако за то нису били испуњени услови из члана 197. Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца, уз закључак да су одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду, којима су у члану 32. прописани услови за наступање правне фикције за заснивање и постојање радног односа на неодређено време даном ступања на рад у ситуацији када послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. тог члана, те да је тужилац на основу више сукцесивно закључених уговора о привременим и повременим пословима обављао код туженог исте послове у периоду од 01.02.2016. до 31.03.2021. године и тужбом тражио утврђење радног односа на неодређено време почев од 01.02.2016. године, када је постојала забрана запошљавање нових лица у

јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, уз сагласност надлежног органа Владе. При том, имајући у виду да код чињеничног утврђења не произлази постојање сагласности надлежност министарства за заснивање радног односа, то је морао бити одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца.

Према члану 197. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, ... -95/18 – аутентично тумачење) послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са: 1) незапосленим лицем, 2) запосленим који ради непуно радно време – до пуног радног времена и 3) корисником старосне пензије (став 1). Уговор из става 1. овог члана закључује се у писаном облику (став 2.)

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 54/09 ... 92/23), спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/13 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ бр. 113/13, ... 50/20). Наведена одредба члана 27е. став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. 12. 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године, 99/2016 од 12.12.2016. године, 113/2017 од 17.12.2017. године, 95/2018 од 08.12.2018. године, 31/2019 од 29.04.2019. године, 72/2019 од 07.10.2019 године и 149/2020 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2020. године. Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Према томе, како из утврђеног чињеничног стања не произилази постојање сагласности надлежног министарства за заснивање радног односа, то је другостепени суд правилно применио материјално право, када је одбио тужбени захтев тужиоца ради утврђења постојања радног односа код туженог на неодређено време и да се обавезе тужени да врати тужиоца на рад.

Неосновани су наводи ревизије којима се указује да у конкретном случају важи законска претпоставка да је тужени прибавио потребну сагласност за пријем у радни однос тужиоца, јер у супротном не би смео да тужиоца прими у радни однос, а да је на туженом био терет доказивања да се у спорном периоду обратио надлежном органу са молбом за пријем у радни однос тужиоца, да је та молба прослеђена надлежном министарству и да је надлежно министарство одбило да да сагласност за пријем у радни однос тужиоца, с обзиром на то да је тужилац код туженог обављао послове на

основу више уговора о привременим и повременим пословима из члана 197. Закона о раду, којим је регулисан рад ван радног односа и да не произилази постојање предвиђене сагласности ради заснивања радног односа.

Како се одбија као неоснована ревизија тужиоца и наводи из ревизије нису од утицаја на другачију одлуку овог суда, то није неопходно даље детаљно образлагати ову пресуду у смислу одредбе члана 414. став 2. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић